

Aan: Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid

Van: Vereniging Hogescholen

Onderwerp: Reactie Vereniging Hogescholen t.b.v. internetconsultatie wetsvoorstel Verbetering
zekerheid flexibele arbeidskrachten

E-mail

info@vereniginghogescholen.nl

Doorkiesnummer

070- 312 21 21

Gegevens van herkomst

4 september 2023

Memo

Reactie Vereniging Hogescholen t.b.v. internetconsultatie wetsvoorstel voor de Wet verbetering zekerheid flexibele arbeidskrachten

In het wetsvoorstel Wet verbetering zekerheid flexibele arbeidskrachten worden stappen gezet om de arbeidsmarkt te hervormen door te streven naar meer vaste arbeidsovereenkomsten en meer zekerheid voor werkenden. De Vereniging Hogescholen schaart zich achter deze doelstelling en geeft hier actief invulling aan in de praktijk. Bijvoorbeeld door afspraken in de cao hbo over de (omzetting naar) vaste arbeidsovereenkomsten bij structureel werk met continuïteit in het werkaanbod.

De Vereniging Hogescholen wil echter graag de aandacht richten op een tweetal aspecten van het wetsvoorstel die in onze sector een negatieve impact kan hebben.

We bepleiten daarom het volgende:

1. Handhaving van de mogelijkheid om in de cao af te wijken van de maximale duur en het aantal contracten van de wettelijke ketenbepaling voor post doctorates/PhD en voor kunstenaars.
2. De uitzondering om oproepcontracten te kunnen sluiten met studenten en scholieren met een bijbaan ook te laten gelden voor gepensioneerden.

1. Afwijking ketenbepaling in cao

In het wetsvoorstel is opgenomen dat er niet meer bij cao mag worden afgeweken van de maximale duur en het aantal contracten van de wettelijke ketenbepaling (art. 7:668a BW). De cao hbo kent twee afwijkingen:

Promotieonderzoeken

In overeenstemming hebben sociale partners in de cao hbo een afwijking van de ketenbepaling afgesproken voor promotieonderzoeken door post doctorates en PhD. Zij kunnen een tijdelijke arbeidsovereenkomst krijgen voor de duur van hun promotieonderzoek, er is geen afwijking van het wettelijke maximale aantal contracten.

Op hogescholen zijn circa 700 lectoraten actief die praktijkgericht onderzoek doen. Post doctorates en PhD krijgen de mogelijkheid om een promotieonderzoek bij deze lectoraten uit te voeren. De promotie-trajecten duren langer dan 36 maanden (veelal vier jaar) en kennen geregeld vertraging en verlengingen vanwege het verloop van het onderzoek/financiering en/of privéomstandigheden. Deze onderzoeken zijn vaak mogelijk door tijdelijke, projectmatige, niet structurele en externe (Europese, publieke/private) financiering, waardoor tijdens of na de afronding van het promotietraject geen sprake is van structureel werk dat voortgezet kan worden. De werkzaamheden betreffen onderzoeksinspanningen ten behoeve van de educatie, ontwikkeling en het promoveren van de werknemer. Deze werknemers zijn slechts minimaal inzetbaar voor onderwijsgevende taken. Een ruimere contractperiode is noodzakelijk voor de bedrijfsvoering van hogescholen vanwege de duur van een promotietraject, projectmatige financiering en de intrinsiek tijdelijke aard van de werkzaamheden. Een beperking zou betekenen dat hogescholen gedwongen worden om voor dit tijdelijke werk een arbeidsovereenkomst voor onbepaalde tijd of een risicovolle lange arbeidsovereenkomst voor bepaalde tijd (met slechts een wettelijke verlengingsmogelijkheid van drie maanden) aan te gaan. Deze wetwijziging zal er mogelijk toe leiden dat hogescholen geen (verlenging van) promotietrajecten meer aanbieden. Werknemers krijgen daardoor niet meer de mogelijkheid te promoveren en aan een grote maatschappelijke behoefte aan praktijkgericht onderzoek kan op deze manier niet worden voldaan.

Wij pleiten daarom primair voor het handhaven van de mogelijkheid om voor promotieonderzoeken bij cao af te wijken van de ketenbepaling of overeenkomstig het bepaalde in het huidige artikel 7:668a, lid 8 BW (nieuw artikel 7:668a, lid 7 BW) de functie van post doctorate/PhD bij ministeriële regeling aan te wijzen. Secundair pleiten wij ervoor te verduidelijken dat deze trajecten vallen onder artikel 7:668a lid 9 BW, aangezien deze arbeidsovereenkomsten uitsluitend of overwegend zijn aangegaan omwille van de educatie van de werknemer.

Actieve kunstenaars

In overeenstemming hebben sociale partners in de cao hbo een afwijking van de ketenbepaling afgesproken voor actieve kunstenaars die voor maximaal 0,4 fte onderwijs geven aan een kunstonderwijsinstelling. Deze kunstenaars kunnen maximaal zes tijdelijke arbeidsovereenkomsten krijgen voor een totale duur van maximaal vier jaar.

Om tot een opleiding in het kunstonderwijs te worden toegelaten moeten studenten strenge selecties doorstaan. Dat betekent dat zij zich vóór hun toelating al terdege in de kunstvorm van hun keuze moeten hebben verdiept en bekwaamd. Deze studenten weten wat er in hun tak van kunst te koop is en zoeken naar de beste en meest actuele docenten om bij deze voorbeelden en inspirators te kunnen studeren.

Voor kunstopleidingen is het daarom cruciaal dat een relevant deel van hun docenten bestaat uit kunstenaars, die de actualiteit in hun discipline vertegenwoordigen. Kunstopleidingen die de gevraagde actualiteit niet kunnen bieden, lopen het risico de concurrentieslag te verliezen met instellingen die dat wel kunnen, in Nederland maar zeker ook buiten de landsgrenzen. In het kunstonderwijs is de inzet van docenten dus in grote mate afhankelijk van de specifieke vraag van studenten. Deze behoefte aan actuele inbreng op het hoogste niveau, de wisselende belangstelling van studenten gevoegd bij de één op één relatie tussen docent en student, die in het kunstonderwijs gebruikelijk is, maken dat arbeidsovereenkomsten voor onbepaalde tijd in het kunstonderwijs grote risico's met zich meebrengen voor de kwaliteit, het niet kunnen benutten van arbeidsuren en hoge kosten door noodzakelijke vervanging. Vanwege deze bijzondere situatie in het kunstonderwijs pleiten wij voor het handhaven van de mogelijkheid om bij cao af te kunnen wijken van de ketenbepaling voor actieve kunstenaars of overeenkomstig het bepaalde in het huidige artikel 7:668a, lid 8 BW (nieuw artikel 7:668a, lid 7 BW) de actieve kunstenaars in het kunstonderwijs bij ministeriële regeling aan te wijzen.

2. Gepensioneerde oproepkrachten

De Vereniging Hogescholen sluit zich aan bij het standpunt verwoord in de zienswijze van de Zelfstandig Publieke Werkgevers (ZPW) met het verzoek om de uitzondering om oproepcontracten te kunnen sluiten met studenten en scholieren met een bijbaan ook te laten gelden voor gepensioneerden. Voor een nadere onderbouwing verwijzen wij naar de ingediende zienswijze van de ZPW.